

glavska in druge stene vplivale na »vertikalno nepremičninsko politiko« Pokojninskega zavoda, katere največji zagovornik je bil prav Lovšin. Poleg njega je v knjigi omenjen tudi Henrik Lindtner, ki sodi med planince piparje. Lindtner je napisal in leta 1929 v samozaložbi izdal knjžico Nova Ljubljana, ki pomeni alternativno reševanju takratnih urbanih, predvsem pa stanovanjskih težav v Ljubljani.

Lovšin v pogovoru z Renkom ne omenja dveh dejstev: da je bil član narodnega gibanja Preporod in tudi prostozidar. Dejstvo, da ne omenja prostozidarstva, je razumljivo, bolj nas preseneča, da ne omenja Preporoda, saj je zanj veliko naredil in bil nekaj časa tudi zaprt. Seznamov domnevnih ljubljanskih prostozidarjev je več. Dva seznama lože Valentin Vodnik sta objavljena v knjigi Andreja Dvoršaka V znamenju lože (1994: 110-111, 130-131). Na prvem je zaslediti naslednje osebnosti, povezane z graditvijo Nebotičnika: dr. Draga Marušiča, Evgena Lovšina, dr. Milana Vidmarja, dr. Maksa Obersnela, Josipa Kavčiča. Na drugem seznamu so dr. Dinko Puc, Milan Vidmar, dr. Otmar Pirkmajer, dr. Albert Kramer, Evgen Lovšin, Maks Obersnel, dr. Stanko Šverljuga. Avtorji knjig o prostozidarjih omenjajo, da so bili prenekateri visoki uradniki ustanov delavskega zavarovanja prostozidarji. Pri prostozidarjih sta nedvomno bila Lovšin in Kavčič. Tudi Plečnik se je družil s prostozidarji, kar si lahko razlagamo z dejstvom, da so ti bili vplivni naročniki arhitekturnih del. Plečnikovo povezavo z njimi v svojih gematričnih analizah dokazuje arhitekt dr. Tine Kurent.

V obdobju, ko so gradili prvi amerikanizem v Ljubljani, se pojavi tudi prevlada ameriškega filma v kinematografih. Vez med filmom in Nebotičnikom je še neposrednejša. Evgen Lovšin je bil producent filma Triglavske strmine, kar je razvidno iz zapisa v knjigi F. Brenka z naslovom Prva dva slovenska dolga filma (1980: 73). Lovšin je bil tudi investitor prečudovite vile v Rožni dolini, kjer je živel do konca svojega

življenja – vila je delo Vladimirja Šubica, skulpture zanjo pa je napravil kipar France Gorše. Ta je naredil busto (doprski kip, op. ur.) ameriškega arhitekta Franka Lloyda Wrighta, ki jo imamo v Sloveniji.

Knjiga Ljubljanski Nebotičnik – denar in arhitektura je tako svojstven »hommage« slovenskim planincem, ki so vselej stremeli k vrhovom in nebu, bili narodno in kulturno izredno profilirani ter polni zanosa – gornik Evgen Lovšin je bil v času, ko je živel, nedvomno vrh teh stremeljenj.

Bogo Zupančič

Samota zgorelega časa

Mitja Šarabon, **Samota zgorelega časa**, izbrane pesmi, Celje, Mohorjeva družba, 2002.

Redko na straneh Planinskega vestnika predstavljamo pesniško zbirko. Glede na to, da so pesmi pogosto prisotne na naših straneh in da je Mitja Šarabon v njem kot v edini javni publikaciji objavjal priložnostne pesmi v letih od 1954 do 1957, pa si zbirka Samota zgorelega časa prav gotovo zasluži nekaj besed. V uredništvu Franceza Pibernika so namreč pri celjski

Mohorjevi družbi nedavno izšle izbrane pesmi po vojni nezaželenega pesnika Mitje Šarabona. V napor-nem življenju, ki mu je v dušo zasejalo bolesten nemir (večkrat je psihično zbolel), je namreč gore našel kot eno od tistih svetlih stvari, ki so ga spremljale tudi v trenutkih, ko ni bil tam – takole pravi:

*Z dišavami omočil korenine
bi grla svojega, da bi zapelo
soncu, o gorah – s pesmijo veselo
bi zdignil se iz sparsjene kotline.*

V pesmih mojstrsko predstavi sile narave, ki jih v gorah še posebej živo občutimo. Tako v pesmi Visoki Rokav v neurju pred bralca prinaša strašljivost nevihte, z mirom globoko zasnežene zime se staplja v pesmi Pred pomladjo v gorah. Veseli se, ko se iz zimskega objema izvija dolina Krme (Pomlad v Krmi), občuduje krhkost, lepoto in živost planike (Planika in misel). Predvsem pa so mu gore končno upanje, tja se bo zatekel tudi v obupu:

*O, rad bi šel še v svoje gore,
da zadnjič bi poljubil skale
in tebe bi oči iskale,
potem omahnil bi med bore.*

Mitja Šarabon je veliko zahajal v gore, posebej v Martuljkovo skupino, med njegovimi tovariši na poti pa so bili tudi znani gorniki, kot sta Marjan Keršič – Belač in Danilo Pokorn. V svojem pesništvu pa je največji pečat pustil s sonetnim vencem sonetnih vencev, s pogumnim dejanjem, ki se ga pred njim ni lotil nihče. Pesnik Mitja Šarabon je umrl leta 1987, s pričujočo zbirko pa so se ga posebej spomnili sošolci, ki so tudi dali pobudo za izdajo.

Marjan Bradeško

Uomini & Pareti

Erik Švab, Fabio Palma, **Uomini & Pareti**, Versante Sud, Milano 2002.

Na letošnjem trentskem Festivalu, v okviru katerega je vselej tudi sejem knjig, smo bili priča predstavitvi zanimive in predvsem (takrat še) povsem sveže knjige – Uo-